

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Ändrade mediegrundlagar (SOU 2016:58)

Allmänt

Utredningen innebär en översyn av grundlagsregleringen i ett flertal avseenden. Stora delar behandlar frågor som normalt sett faller utanför Åklagarmyndighetens verksamhetsområde. Yttrandet inriktas därför huvudsakligen på det internationella rättsliga samarbetet på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området.

Utredningens förslag om utökade möjligheter till internationellt rättsligt samarbete med andra stater på grundlagsområdet välkomnas, liksom att detta uttryckligen regleras i mediegrundlagarna.

En reglering i fråga om vem som är behörig att handlägga ärenden om internationellt rättsligt samarbete på området måste vara tydlig och lättöverskådlig. Mot bakgrund av att Justitiekanslern ensam får inleda och bedriva förundersökning och använda tvångsmedel på det grundlagsskyddade området är det tveksamt om det är Åklagarmyndigheten som ska handlägga inkommande ansökningar om rättsligt samarbete på detta område.

Särskilt om handläggningen (avsnitt 15.2.3)

Ingripanden mot den som misstänks för brott mot TF och YGL bara får göras av Justitiekanslern, som på detta område ensam har de befogenheter vid brottsbekämpning som polis och åklagare annars har. Ingen annan än Justitiekanslern får inleda förundersökning, besluta om tvångsmedel och väcka åtal för tryck- och yttrandefrihetsbrott.

Frågor som rör internationellt rättsligt samarbete på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området är ofta komplicerade och skiljer sig väsentligt från sedvanliga ärendetyper utanför området, bl.a. på grund av Justitiekanslerns exklusiva behörighet. Att dela upp handläggningen av grundlagsrelaterade ärenden utifrån om de rör nationella ingripanden eller internationellt rättsligt

bistånd ter sig vanskligt eftersom likartade avvägningar ska göras i båda fallen. De bedömningar som krävs torde behöva göras redan när ärendet initieras, och föregå eventuella personella eller reella tvångsmedel som kan komma ifråga. Det framstår som tveksamt om en ordning där Justitiekanslern bara bereds tillfälle att yttra sig i ärendet är ändamålsenlig och ämnad att leda till en enhetlig rättstillämpning.

Samma utgångspunkt vad gäller behörigheten bör gälla vid lämnande av internationellt rättsligt bistånd på TF:s och YGL:s områden som om ett ingripande hade skett inom ramen för nationellt förfarande. Behörigheten att handlägga inkommande ärende om internationellt rättsligt bistånd på dessa områden bör således ligga på Justitiekanslern.

Som en följd av detta bör det också i den fortsatta beredningen närmare övervägas hur en sådan ordning förhåller sig till de frågor om internationellt rättsligt samarbete där riksåklagaren i dag har ensam rätt att föra talan, t.ex. utlämningsärenden och ärenden om internationellt samarbete rörande överförande av lagföring och verkställighet av brottmålsdomar. Exempelvis är det riksåklagaren som enligt förordning beslutar om överförande av lagföring enligt 2 § lagföringslagen samt prövar frågor enligt 6-10 §§ samma lag. För det fall behörigheten att handlägga inkommande ärenden om rättsligt bistånd på TF:s och YGL:s område läggs på Justitiekanslern, behöver ställning tas till om förändringar behövs i denna beslutsordning.

Personlig integritet och grundlagsskydd (avsnitt 14)

Förslaget att ta bort grundlagsskyddet för vissa söktjänster välkomnas. Det är uppenbart att det rådande rättsläget när det bl.a. gäller uppgifter om enskilda som dömts för brott eller varit föremål för straffprocessuella tvångsmedel innebär betydande risker för otillbörliga intrång i den personliga integriteten.

I detta ärende har riksåklagaren Anders Perklev beslutat efter föredragning av kammaråklagaren Mårten Alvinsson. I den slutliga handläggningen av ärendet har också rättschefen Lars Werkström samt byråcheferna My Hedström och Per Hedvall deltagit.

Anders Perklev

Mårten Alvinsson

Kopia till

Emma Nyman, verksledningen

Biblioteket, rättsavdelningen